

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України за підсумками IV кварталу 2017 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [19,14; 19,40] та складає 19,32. При переведенні в Національну рейтингову шкалу:

значення 19,14 відповідає рівню рейтингу uaA-;

значення 19,32 – рівню рейтингу uaA-;

значення 19,40 – рівню рейтингу uaA-.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ починаючи з II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² http://www.rurik.com.ua/documents/research/ICR/ICR_method.pdf

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (16,05% від загальної кількості) кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам національними та міжнародними агентствами, відповідає значенню **19** балів. Отже, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **19** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaA-**.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «ua» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Фактори впливу

Підвищення рівня ІДКР БСУ в період з 01.10.2015 р. – 01.04.2016 р. відбулось за рахунок подальшого виведення з ринку великої кількості банків з українським капіталом та дій міжнародного агентства *Moody's*, яке в листопаді 2015 року підвищило кредитні рейтинги за національною шкалою Ощадбанку (до uaCCC з uaCC), Промінвестбанку (до uaCCC з uaCCC-), Сбербанку (до uaB з uaB-), Райффайзен банку «Аваль» (до uaB з uaB-) та банку «Південний» (до uaB з uaCCC-). У II-III кварталі 2016 року суттєвих змін, які б спричинили зміну рівня інтегрального рейтингу, не відбулось.

У III кварталі 2017 року агентство *Moody's* підвищило кредитні рейтинги 4 українських банків за національною шкалою, що позитивно вплинуло на рівень інтегрального рейтингу.

Невисока кредитоспроможність України як учасника міжнародного ринку капіталу негативно відображається на суверенних рейтингах та, відповідно, кредитних рейтингах банків-резидентів. Крім того, враховуючи численні реструктуризації суверенних та корпоративних зовнішніх боргів, для українських банків зовнішнє фінансування (крім фондування з боку материнських структур) наразі є недоступним. У зв'язку з цим, вітчизняні банківські установи відмовляються від міжнародних рейтингів на користь співпраці з національними агентствами.

Протягом 2014–2017 рр. кількість кредитних рейтингів українських банків за національною шкалою, визначених міжнародними рейтинговими агентствами, зменшилась з 24 до 13. У цілому, за вказаний період кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 72 установ. Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації до більше ніж 80 українських банків (з початку 2014 р.).

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною. НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 1%.

Протягом останніх років спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що сприяє підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

3. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець IV кварталу 2017 року банківська система України налічувала 84 платоспроможні установи, з яких 70 мали довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (99% активів банківської системи).

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 5 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 76 кредитних рейтингів (94% від загальної кількості) – на рівнях інвестиційної категорії.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaA-, uaA та uaAAA (13, 11 та 12 кредитних рейтингів відповідно).

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України³

Назва Банку	Активи	поточний рейтинг	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	491 715 950	uaAA-	26,46%	22	5,82
АТ "ОЩАДБАНК"	295 879 702	uaB-	15,92%	10	1,59
АТ "Укресімбанк"	224 842 300	uaAA	12,10%	23	2,78
АБ "УКРГАЗБАНК"	80 105 540	uaAA-	4,31%	22	0,95
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	79 246 881	uaBBB-	4,26%	16	0,68
ПАТ "СБЕРБАНК"	62 858 539	uaB	3,38%	11	0,37
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	58 301 921	uaAA	3,14%	23	0,72
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	58 009 729	uaAA	3,12%	23	0,72
ПАТ "ПУМБ"	54 632 098	uaAA-	2,94%	22	0,65
АТ "УкрСиббанк"	53 052 754	uaAAA	2,86%	26	0,74
ПАТ "Промінвестбанк"	51 141 665	uaB	2,75%	11	0,30
АТ "ОТП БАНК"	35 926 454	uaA+	1,93%	21	0,41
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	33 325 193	uaAAA	1,79%	26	0,47
Акціонерний банк "Південний"	27 121 021	uaB+	1,46%	12	0,18
ПАТ КБ "ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	26 944 961	uaBBB	1,45%	17	0,25
ПАТ "ВТБ БАНК"	25 300 587	uaAA-	1,36%	22	0,30
ПАТ "СІТІБАНК"	19 090 801	uaAAA	1,03%	26	0,27
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	17 432 876	uaAAA	0,94%	26	0,24
ПАТ "КРЕДОБАНК"	15 170 654	uaAAA	0,82%	26	0,21
АТ "ТАСКОМБАНК"	14 664 084	uaAA+	0,79%	24	0,19
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	12 019 314	uaA-	0,65%	19	0,12
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	10 566 237	uaAAA	0,57%	26	0,15
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	9 682 155	uaAA-	0,52%	22	0,11
ПАТ "МІБ"	9 404 299	uaBBB+	0,51%	18	0,09
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	8 727 553	uaAA-	0,47%	22	0,10
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	7 304 147	uaAA	0,39%	23	0,09
ПАТ КБ "ПРАВЕКС-БАНК"	5 252 369	uaAA+	0,28%	24	0,07
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	4 766 888	uaA-	0,26%	19	0,05
ПАТ "МАРФІН БАНК"	4 664 007	uaA	0,25%	20	0,05
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	4 649 540	uaA	0,25%	20	0,05
ПАТ "Ідея Банк"	4 340 537	uaA+	0,23%	21	0,05
АТ "ПРЕУС БАНК МКБ"	3 409 019	uaA	0,18%	20	0,04
ПАТ "Віс Банк"	3 313 280	uaA+	0,18%	21	0,04
АТ "БМ БАНК"	3 041 398	uaBBB+	0,16%	18	0,03
АБ "КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	2 957 320	uaA-	0,16%	19	0,03
ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	2 611 544	uaA-	0,14%	19	0,03
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	2 587 348	uaAA-	0,14%	22	0,03
АТ "Місто Банк"	2 487 456	uaBB	0,13%	14	0,02
ПАТ АКБ "АРКАДА"	2 323 298	uaBBB+	0,13%	18	0,02
ПАТ "Дойче Банк ДБУ"	2 087 967	uaAAA	0,11%	26	0,03
ПАТ АКБ "Львів"	1 938 068	uaBBB+	0,10%	18	0,02
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 629 803	uaBBB+	0,09%	18	0,02
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	1 614 292	uaAA	0,09%	23	0,02
ПАТ "БТА Банк"	1 500 852	uaA	0,08%	20	0,02
ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	1 453 686	uaAAA	0,08%	26	0,02
ПАТ "МОТОР-БАНК"	1 356 192	uaA-	0,07%	19	0,01
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	1 274 443	uaA+	0,07%	21	0,01
ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	1 215 595	uaA-	0,07%	19	0,01
ПАТ "БАНК 3/4"	1 154 950	uaBBB+	0,06%	18	0,01
ПАТ "АСВІО БАНК"	1 062 898	uaA+	0,06%	21	0,01
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	1 020 390	uaBBB	0,05%	17	0,01
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	1 015 925	uaBBB	0,05%	17	0,01
ПАТ "БАНК СІЧ"	855 147	uaA-	0,05%	19	0,01
ПАТ "АЙБОКС БАНК"	845 911	uaBBB-	0,05%	16	0,01
ПАТ "БАНК АЛЬЯНС"	829 994	uaA-	0,04%	19	0,01
ПАТ "БАНК "УКРАЇН.КАПІТАЛ"	774 560	uaA	0,04%	20	0,01
ПАТ "БАНК "ЮНІСОН"	759 363	uaA-	0,04%	19	0,01
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	704 092	uaA-	0,04%	19	0,01
АТ "КІБ"	700 563	uaA	0,04%	20	0,01
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	685 776	uaA	0,04%	20	0,01
ПАТ "ОКСІ БАНК"	605 754	uaBBB	0,03%	17	0,01
Полікомбанк	587 661	uaA-	0,03%	19	0,01
ПАТ "АП БАНК"	582 747	uaAA	0,03%	23	0,01
АТ "АЛЬТБАНК"	539 343	uaA	0,03%	20	0,01
ПАТ "РВС БАНК"	536 016	uaA	0,03%	20	0,01
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	508 542	uaA-	0,03%	19	0,01
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	495 010	uaA	0,03%	20	0,01
ПАТ "ДІВІ БАНК"	369 165	uaA	0,02%	20	0,00
ПАТ КБ "Центр"	317 217	uaA-	0,02%	19	0,00
ПАТ "АЛЬПАРИ БАНК"	206 126	uaBBB	0,01%	17	0,00
СУМА	1 858 099 470		100,00%		19,32

³ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»